

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пепа Митева
Бургаски свободен университет,
член на научно жури
по конкурс

за заемане на образователна и научна степен „доктор”, Област на висше образование: 1.
Педагогически науки Професионално направление: 1. 2. Педагогика (Научна специалност:
Предучилищна и начална училищна педагогика)

1. Процедура

Конкурсът е организиран в съответствие с нормативните документи, регламентиращи избора на кандидати за образователна и научна степен „доцент“. Процедурата е спазена. Представените от кандидата документи и публикации за участие в конкурса са изготвени в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на Бургаския свободен университет.

2. Данни за кандидата

Ваня Аврамова е единствен кандидат в конкурса за заемане на образователна и научна степен „доктор”, Област на висше образование: 1. Педагогически науки Професионално направление: 1. 2. Педагогика (Научна специалност: Предучилищна и начална училищна педагогика).

Ваня Аврамова е завършила степен «бакалавър» в Бургаски Свободен Университет, Социални дейности и консултиране и „магистър“ в Бургаски Свободен Университет, Социално консултиране и психология. Някои от допълнителните квалификации на докторанта са в сферата на „Социална работа с деца и възрастни с хронични заболявания и физически увреждания“ (III квалификационна степен, Екселиа ЕООД, 2012-2013 г.); НЛП техники за работа с родители (Фондация „Социални общности“, 2011 г.); Полиаркомани – медико – социални аспекти, скрининг, ранни интервенции (Дирекция превенция, Община Варна, 2011 г.); Запознаване с приобщаващото образование (Център за приобщаващо образование, Фондация „Америка за България“, 2016 г.); Специализирано обучение на екипи от действащи социални услуги за деца (Агенция за социално подпомагане, 2019 г.) и други, общо над 20 (двадесет) участия в квалификационни формати и програми.

Ваня Аврамова притежава добри комуникативни и умения за бързо адаптиране, позитивно мислене, добра работа в екип, лоялност, креативност, отговорност, коректност, организираност, сътрудничество с други организации, коректни взаимоотношения и комуникация с хора от различни социални групи. Отличава се с управленски опит за организация на фондация, както и опит в организирането на културни, спортни и други масови мероприятия и прояви, организация, изпълнение и отчитане на проекти и програми.

От 2008 г. до настоящия момент докторантът работи във Фондация „Владиславово“, Социални услуги за деца и пълнолетни лица. Участва в информационни кампании, свързани с превенция на домашното насилие и превенция трафика на хора с цел трудова експлоатация; в обучения, свързани с директната работа с клиента, организацията, дейността и управлението; в обучения, създаващи допълнителни знания и умения, необходими за повишаване качеството на предоставяните социални услуги; в организиране и провеждане на „дни на отворените врати“ във връзка с международни и световни дни и др.

3. Изисквания според ЗРАС

Ваня Аврамова изпълнява минималните изисквания за заемане на образователна и научна степен „доктор“, Област на висше образование: 1. Педагогически науки Професионално направление: 1. 2. Педагогика (Научна специалност: Предучилищна и начална училищна педагогика).

Дисертационният труд на докторанта е на тема: ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА СЪС СОП В НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОБУЧЕНИЕ (7 – 11 г.).

Общият обем на труда е 208 стр., в които са представени увод, четири глави, изводи, заключение, библиографска справка и приложения. Всяка една част от структурата на дисертационното изследване отговаря като цяло на изискванията. *Глава първа* разглежда „Теоретични основи на приобщаващото образование“, като конкретно са представени принципите и европейските политики в областта на приобщаването, особеностите на процесите в България, както и възрастовите особености на учениците в диапазона на 7-11 г.в. В тази част на разработката подробно са обобщени и различията при децата – субект на приобщаващото образование. Място в теоретичната част на дисертационното изследване заема и темата „родители“, като важна част от взаимодействията на приобщаващата среда. Теоретичните концепции и цитираната литература по темата са представени коректно, макар и амбициозно поставените цели и фокуси в изследването, както и обемът на текста, който надхвърля сто страници. Глава първа е обобщена в шест конкретизирани извода.

Глава втора традиционно обсъжда организацията на емпиричното изследване. Тя е въведена от визуализиране на теоретичен модел на изследването, който нагледно обобщава базовата концепция на разработката. Следват шест ключови понятия за дисертационното изследване. Поставените основни цели са пет, коректно са изведени обектът и предметът на изследване. *Общият брой респонденти са 338, сред които „174 учители в началните училищни класове, работещи с деца със СОП (I – IV клас), 102 специалисти – психолози, социални работници, специални педагози, арт терапевти и др., работещи с деца със СОП в центровете за предоставяне на социални услуги в общността, 62 родители на деца със СОП“ (с. 115).* В дисертационната разработка са представени 4 работни хипотези, съответни на тематичните основи на концепцията и на нейните основни цели. Методическият инструментариум е подбран съответно на целите на изследването и отговаря на изискванията за дисертабилност, използвани са съвременни диагностични инструменти, позовани са съответните литературни източници. Накратко са описани и етапите на проучването.

Глава трета е визуализирана с 53 диаграми и 3 таблици, които онагледяват данните от пространното изследване. Обхванати и анализирани са резултати за различните представители – обект на изследване. *Глава четвърта* е посветена на „ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ НА ДЕЦА СЪС СОП В НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОБУЧЕНИЕ (7 – 11 г.)“. Тази част от дисертационната разработка е и водещият *принос на изследването*, който се утвърждава с теоретико-емпиричен характер. „Моделът за приобщаващо образование на деца

със специални образователни потребности“ в началния образователен етап е пет компонентен, визуализиран е в дисертационната разработка и утвърждава основните аспекти на взаимодействие - изведен на базата на резултати от изследването. Всеки един от компонентите е представен от една страна като независим, отделен елемент и същевременно неотменно свързан с останалите механизъм.

Изводите и заключението в научния труд обхващат кратко и стегнато цялостната концепция и замисъл на изследването, отчитат финалните резултати. Библиографската справка отчита общо 114 източника, включително и в електронни издания. В Приложения са отразени 4 от базовите изследователски инструменти.

Въпроси, които поставям в становището са:

Като се имат предвид резултатите от пространното изследване и данните, които сочат все още дефицити в системата на приобщаващото образование у нас:

1. Кой от познатите Ви или проучени европейските модели за ефективна приобщаваща среда смятате, че би могъл най-резултатно да се заимства като най-близък до нашата реалност и условия, както по отношение на административно-материалната база, така и от гледна точка на психолого-педагогическите утвърдени модели на мислене и поведение на различните субекти в процеса – ученици, родители, учители, специалисти.

2. Какво би могло да мотивира родителите на деца със СОП за активно сътрудничество със специалистите и институциите като цяло, като се имат предвид комплексните „трудности“ в тяхното взаимодействие.

Заключение

Научното изследване на докторант Ваня Аврамова отговаря изцяло на изискванията, поставени от ЗРАС и от Бургаския свободен университет, обявил конкурса, поради което изразявам увереността си, че тя може да заеме образователната и научна степен „доктор“, Област на висше образование: 1. Педагогически науки
Професионално направление: 1. 2. Педагогика (Научна специалност: Предучилищна и начална училищна педагогика).

Изразявам и удовлетворението си от огромния мащаб на изследване в една особено деликатна тема, новаторски подход, както и към професионализма на научното ръководство. Успех!

Проф. д-р Пепа Митева, 10.12.2023 г.